

Förslag till beslut

Sammanträdesdatum

2018-10-15

Sid

1 (9)

Diarienummer

NV2018-132

Till

Norrvattens medlemskommuner

Hemställan om utökad låneram för kommunalförbundet Norrvatten

Bakgrund

Norrvatten har idag en låneram som uppgår till 900 Mkr. För att utöka låneramen krävs, efter en framställan från styrelsen för Norrvatten, att samtliga 14 föreningsmedlemmar biträder förändringen.

Vid årsskiftet 2018/19 beräknas Norrvattens låneskuld uppgå till ca 770 Mkr. Norrvattens planerade investeringar kommande år innebär att låneramen kommer att överskridas under år 2020. För att möjliggöra en finansiering av planerade investeringar perioden 2019 – 2023 behöver låneramen öka med 400 Mkr till 1 300 Mkr.

Denna skrivelse sammanfattar bakgrunden och motiveringen till Norrvattens investeringsbehov, förbundets investeringsplaner för perioden 2019 – 2023, en investeringsbedömning för åren 2024 – 2030 samt en bedömning av effekterna på vattenavgiften.

En extern granskning av förbundets investeringsplaner har genomförts på uppdrag av styrelsen och VD. Granskningen har omfattat den strategiska planen, underlag för riskbedömningar, framtida kapacitetsbehov för huvudvattenledningar, investeringsplaner i näten och Görvälnverket m.m. Granskningen har bl.a. resulterat i justeringar och konkretiseringar av investeringsplanen. De framkomna synpunkterna har inarbetats i denna hemställan.

Underlag för investeringsbedömningar

Det framtagna underlaget för att bedöma framtida investeringsbehov är omfattande. Ett grunddokument är den av styrelsen antagna strategiska planen. Därtill har bl.a. följande dokument utgjort underlag för investeringsplanen

- Prognosmodell som underlag för behovet av vattenproduktionen.
- Konsultrapporter avseende Norrvattens framtida vattenproduktion.
- Anläggningsteknisk genomgång av Görvälnverket.
- Statusbedömning av vattenverk och ledningsnät.
- Kapacitetsutredning av ledningsnätet.
- PM om en sammanhållen åtgärdsplanering av näten.

- Regionala vattenförsörjningsplanen.
- Riskanalyser

Strategisk plan

Norrvattens strategiska plan fastställdes i styrelsen i september 2017. Syftet är att planen skall utgöra ett underlag för en långsiktig styrning av verksamheten. Planen innehåller bl.a. flera målsättningar som får direkta konsekvenser för vilka investeringar som behöver genomföras kommande årtionden.

Målsättningarna, som också avspeglas i investeringsplanen, är följande:

- Utökad vattenproduktion för att möta efterfrågan till följd av en befolkningstillväxt m.m.
- Förstärkning av reservvattenkapaciteten.
- Utbyggnad av vattenverket för ökad dricksvattenkvalitet och säkerhet.
- Investeringar för att försörja ledningsnätet från två håll (redundans).
- Reinvesteringar i befintliga anläggningar för att upprätthålla och säkerställa anläggningarnas funktion.

Därutöver innehåller planen målsättningar avseende en utökning av en tredje mikrobiologisk barriär och en kemisk barriär för att hantera hälsostörande mikrobiologiska och kemiska ämnen. Dessa bägge investeringar ingår inte i investeringsplanen för 2019 – 2023 utan blir aktuella först därefter kopplat till utbyggnaden av vattenverket. Investeringsnivåerna för dessa åtgärder är betydande och ytterligare studier och utredningar behöver genomföras innan beslut om investering.

Prognos över behovet av dricksvattenproduktion

Norrvattens dricksvattenproduktion har under 40 år legat på en relativt stabil nivå fram till år 2014, trots att antalet invånare under samma period ökat med 70 % från 320 000 till 540 000 personer. Framöver prognosticeras, om antagandena i RUFSS nyttjas som underlag för beräkningarna, en konstant ökning i vattenproduktionen då effekterna på vattenförbrukningen av befolkningsökningen beräknas överstiga minskningen i hushållens vattenförbrukning.

Ingångsvärdena i prognosmodellen har ingen avgörande betydelse för investeringsplanen fram till 2023. Däremot får ingångsvärdena i prognosmodellen en avgörande betydelse för dimensionering av kapaciteten för ett framtida vattenverk.

Investeringar 2019 – 2023

Investeringsbehovet för perioden 2019 – 2023 uppgår 800 Mkr. Investeringarna fördelar sig enligt följande:

- Görvälverket 203 Mkr
- Ledningsnät 471 Mkr

- Yttre anläggningar 126 Mkr

I genomsnitt blir investeringsnivån 160 Mkr per år. Investeringarna under 2019 på 180 Mkr är i huvudsak redan beslutade och pågående investeringar. Den genomsnittliga årliga investeringsnivån på 160 Mkr är i nivå med tidigare år och något under det riktital för investeringsnivåer som branschföreningen rekommenderar.

Investeringsprojekt över 10 Mkr för perioden 2019 – 2023 återfinns i bilaga 1.
En sammanställning över investeringen för perioden 2019 – 2023 återfinns i bilaga 2.

Görvälnverket

Investeringar på 203 Mkr i Görvälnverket för perioden krävs i huvudsak av följande två skäl.

Dels finns ett behov av en ökad vattenproduktion från 200 000 till 220 000 m³/d, vilket beräknas täcka kapacitetsbehovet åtminstone till 2030. Aktuella prognoser över vattenförbrukningen visar att det snarare kan bli några år tidigare. Tidigare års drifterfarenheter visar att produktionen tidvis ligger nära maxkapaciteten. Det inträffar särskilt vår och sommar när råvattenkvaliteten är sämre och förbrukningen är hög. Investeringarna i Görvälnverket beräknas vara klara till 2021.

Dels krävs reinvesteringar för att upprätthålla produktionen. Anläggningen är i behov av upprustning och kräver utveckling av vissa processteg. Det krävs allt större reinvesteringar i vattenverket för att funktionaliteten skall kunna upprätthållas på ett tillfredställande sätt.

Ledningsnät

Norrvatten kan idag inte försörja alla medlemskommunerna från två håll. Planerade investeringar i ledningsnätet uppgår till 471 Mkr huvudsakligen för att göra det möjligt att försörja varje punkt i huvudledningsnätet från två håll, s.k. redundans, men även för att öka kapaciteten i ledningsnätet. Investeringsplanen innebär att kravet på redundans i systemet blir uppfyllt till år 2030.

Behovet av redundansinvesteringarna motiveras bl.a. av branschföreningens bedömning att det maximalt går att nödvattenförsörja (genom tankbil) kommuner med upp till 10 000 invånare. Norrvattens minsta kommun, Vaxholm, har 12 000 invånare.

Flera större investeringar har genomförts för att skapa redundans i ledningsnäten bl.a. mellan Solna och Sollentuna samt Vallentuna och Åkersberga. Investering för ökad redundans mellan Upplands-Bro och Sigtuna samt längs Rotebroleden pågår. Det som återstår under investeringsperioden är redundansledningar för att försörja Knivsta och Karolinska Sjukhuset.

Investeringsplanen innehåller också prioriterade investeringar, ett utbyte av s.k. GAP-ledningar som är den ledningstyp som förorsakar de flesta läckorna med leveransavbrott.

Yttre anläggningar

Investeringarna i yttre anläggningar omfattar främst reservoarer, tryckstegringsstationer och grundvattenverk för reservvattenförsörjning.

Norrvatten har idag en begränsad reservvattenkapacitet jämfört med andra vattenproducenter. I dagsläget kan reservvattenförsörjning upprätthållas med 70 000 m³/d i fem dagar. För närvarande finns ett icke bindande avtal med Stockholm om en reservkapacitet på 80 000 m³/d.

Målsättningen är att ha en reservvattenkapacitet på 160 000 m³/d under fyra veckor. Ökningen, från dagens nivå, kommer i första hand att ske genom befintliga grundvattentäkter.

Ekonomi och låneram

Nedan redovisas en resultaträkning för perioden 2019 – 2023 (Mkr). Prognosen baseras på följande förutsättningar;

- Investeringar på 800 Mkr enligt denna framställan.
- En fördubbling av räntenivån i portföljen från dagens ca 1 % till 2 % i slutet av investeringsperioden.
- Vattenförbrukningsprognos baserad på RUF:s basalternativ.

År	2019	2020	2021	2022	2023
Intäkter	210,9	219,0	225,6	231,6	238,2
Kostnader					
Kemikalier	- 8,3	- 9,3	- 9,6	- 10,0	- 10,4
El	- 18,2	- 19,4	- 20,1	- 20,9	- 21,7
Driftkostnader	- 25,7	- 24,9	- 25,4	- 26,2	- 26,9
Personalkostnader	- 59,0	- 60,5	- 60,5	- 61,4	- 62,5
Övriga kostnader	- 29,1	- 28,8	- 29,4	- 30,0	- 30,6
Summa kostnader	- 140,3	- 142,9	- 145,0	- 148,5	- 152,1
Kapitalkostnader					
Avskrivningar	- 60,5	- 62,5	- 62,2	- 63,9	- 60,0
Ränta	- 8,6	- 12,7	- 16,8	- 20,3	- 25,2
Ekonomiskt resultat	1,5	0,9	1,6	- 1,1	0,9

Kombinationen av en ökad vattenförbrukning och avgiftshöjning innebär att vattenintäkterna ökar. Totalt ökar intäkterna, inklusive övriga intäkter, med 27 Mkr under prognosperioden. Under samma period ökar kostnaderna med 12 Mkr eller drygt 8 %. Räntekostnaderna ökar med ca 17 Mkr beroende på ökad upplåning och en höjd räntenivå.

För att förstärka det ekonomiska resultatet kommande år har styrelsen uppdragit till VD att, inför budgetåret 2020, ta fram en åtgärdsplan för att effektivisera verksamheten och därmed sänka de totala kostnaderna. Arbetat har påbörjats och effekterna är till delar inarbetade i den ekonomiska prognosen ovan. Det handlar bl.a. om att genomföra förstudier och utredningar i egen regi och genomföra mer förebyggande underhåll med egen personal istället för med externa resurser/entreprenörer. Digitaliseringens möjligheter kommer också tillvaratas.

Bedömningen är att avgiftsförändringar under perioden 2020 – 2023 uppgår till ca 1%/år. Avgiftsförändringen är inarbetad i intäktsprognosen ovan. Avgiftsförändringen med 1 %/år är en prognos som kommer att prövas årligen av styrelsen.

Behov av en ökad låneram

Upplåningsbehovet för perioden 2018 – 2023 framgår av nedanstående tabell (Mkr).

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Upplåning IB	- 630	- 773	- 892	- 992	- 1 096	- 1 193
Investeringar	- 201	- 180	- 164	- 168	- 160	- 130
Avskrivningar	55	60	63	62	64	60
Ekonomiskt resultat	3	1	1	2	- 1	1
Upplåning UB	- 773	- 892	- 992	- 1 096	- 1 193	- 1 262

Låneskulden vid årsskiftet 2018/19 beräknas uppgå till 773 Mkr. Investeringsbehovet kommande 5-års period beräknas till ca 160 Mkr/år. Avskrivningarna beräknas variera mellan 60 – 64 Mkr/år, medan det ekonomiska resultatet för perioden är nära noll. Sammantaget innebär det att låneskulden i genomsnitt beräknas öka med närmare 100 Mkr/år för att vid utgången av 2023 närma sig 1 300 Mkr. En utökning av låneramen, för att klara planerade investeringar, med 400 Mkr, från nuvarande 900 Mkr till 1 300 Mkr, är därför nödvändig.

Investeringsbedömning åren 2024 – 2030

Investeringsprognosen för perioden 2024 – 2030 beräknas till knappt 800 Mkr, motsvarande ca 120 Mkr/år. Med en avskrivningsnivå på ca 60 Mkr blir upplåningsbehovet ca 60 Mkr/år.

Utifrån ett investeringsbehov på ca 800 Mkr för perioden visar preliminära beräkningar ett behov av en förändring av avgiftsnivån med ca. 1 % /år. Därtill kommer avgiftseffekter till följd av en utbyggnad av Görvålverket för att långsiktigt trygga tillgången till vatten utbyggnad av en tredje mikrobiologisk barriär m.m. enligt nedan.

Görvålverket

Investeringsplanen 2024 – 2030 innehåller huvudsakligen ledningsinvesteringar och reinvesteringar i Görvålverket, för att upprätthålla leveransförmågan. Hanteringen av en framtida investering i vattenverket för att dels långsiktigt öka produktionskapaciteten och dels införa en tredje barriär återfinns inte i investeringsbedömningen utan blir en avgörande fråga att bereda under åren 2019 - 2020.

Framtagna prognoser, baserad på RUF:s basscenario, visar på en stadigt ökad förbrukning fram till 2100 vilket nuvarande vattenverk inte är dimensionerat för. Av den anledningen genomförs för närvarande fyra idéstudier, av lika många konsultbolag. Uppdraget är att analysera förutsättningarna och de tekniska och ekonomiska konsekvenserna av olika alternativa strategier. Det kan handla om att bygga om nuvarande vattenverk, Görvålverket, komplettera eller bygga ett nytt vattenverk.

Parallellt med analysarbetet kring investeringsförutsättningarna för att öka kapaciteten och minska sårbarheten kommer förutsättningarna för och konsekvenserna av en utökad samverkan i regionen undersökas. Det kan handla om ett samutnyttjande av planerade investeringar och anläggningar för vattenproduktion och distribution.

Enligt nuvarande vattenprognoser och behovet av en tredje mikrobiologisk barriär behöver en eventuell investering påbörjas 2024/25 för att vara klar att ta i drift ca år 2030.

Eftersom de ekonomiska konsekvenserna blir, oberoende av slutlig lösning, betydande kommer vattenverksfrågan att vara en huvudfråga för dialogen med medlemskommunerna kommande år.

Hemställan

Styrelsen för kommunalförbundet Norrvatten hemställer att medlemskommunerna medger en ökning av nuvarande låneram med 400 Mkr till 1300 Mkr

2018-11-22

Norrvatten

Johanna Lindgren
VD

Johan Wallberg
Avdelningschef

Gunilla Melkersson
Avdelningschef

Bilaga

Bilaga 1: Projekt över 10 miljoner kronor som kräver styrelsebeslut för perioden 2019-2023

Bilaga 2: Investeringsplan 2019-2023 med fördelningen mellan de olika anläggningar samt fördelningen mellan de olika kategorierna.

Projekt över 10 miljoner kronor som kräver styrelsebeslut för perioden 2019-2023

Projekt	Kategori	2019	2020	2021	2022	2023
4420 Görväln 2030	Kapacitet	-9 782 200	-10 000 000	-10 000 000	-25 000 000	-25 000 000
5054 H53-Åkersberga-Rydbo	Reinvestering		-1 500 000	-34 500 000	-35 000 000	
5033 Redundans Knivsta	Tvingande	-500 000		-500 000	-25 000 000	-25 000 000
5051 H31-Sollentuna-Rotebro-Rotsunda	Kapacitet	-300 000	-25 000 000	-25 000 000		
8517 H35-Görväln-Ryttarstugan	Kapacitet			-1 000 000	-1 000 000	-34 000 000
5076 H54-V800 Rotebroleden	Exploatering	-38 494 759				
5088 TS-Ny tryckstegring Tureberg	Kapacitet		-500 000	-5 000 000	-20 000 000	
3215 Reservvatten 2030	Kapacitet	-500 000	-4 000 000	-4 000 000	-5 000 000	-10 000 000
8000 Upplands Bro-Sigtuna	Tvingande	-54 600 000				
5086 H42-Valsta - Sigtuna	Reinvestering				-20 000 000	
5055 H30-Sollentuna-Malnvägen	Reinvestering	-800 000	-19 000 000			
3122 Hållbar kapacitet 2030	Kapacitet	-11 000 000	-5 000 000			
8513 Tryckstegring-Norrull	Exploatering			-7 000 000		-10 000 000
5036 H39-Tibble reservoaren	Reinvestering	-1 000 000	-9 500 000	-6 500 000		
5046 H01-Bankhus 90	Exploatering		-11 000 000			
8506 Lågspänningsställverk i berget	Reinvestering	-500 000	-9 500 000			
5047 H01-Spånga-Gunnebogatan	Reinvestering			-10 000 000		
5049 H42-Märsta-Katodskydd Valsta Sigtuna	Reinvestering			-10 000 000		
		-117 476 959	-95 000 000	-113 500 000	-131 000 000	-104 000 000

Norrvatten

Post Box 2093, 169 02 Solna Telefon 08-627 37 00 Telefax 08-627 53 30 E-post info@norrvatten.se Webbplats www.norrvatten.se

Besök Huvudkontor: Skogsbacken 6, Sundbyberg Görvälnverket: Vattenverksvägen 20, Järfälla

Investeringsplan 2019-2023 med fördelningen mellan de olika anläggningarna samt fördelningen mellan de olika kategorierna.

Anläggning	Totalt/objekt	Reinvestering	Tvingande	Kapacitetshöjande	Exploatering	Övriga
Ledningsnät	-470 750 000	-233 050 000	-91 600 000	-88 800 000	-57 300 000	0
Görvål	-203 117 200	-91 835 000	-4 000 000	-102 782 200	0	-4 500 000
Yttre anläggning	-126 250 000	-39 750 000	-15 600 000	-53 900 000	-17 000 000	0
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summa	-800 117 200	-364 635 000	-111 200 000	-245 482 200	-74 300 000	-4 500 000

Norrvatten

Post Box 2093, 169 02 Solna **Telefon** 08-627 37 00 **Telefax** 08-627 53 30 **E-post** info@norrvatten.se **Webbplats** www.norrvatten.se
Besök Huvudkontor: Skogsbacken 6, Sundbyberg **Görvålverket:** Vattenverksvägen 20, Järfälla